

Hoekje van de Tema Tieker (5)

Johann Vandenhaute

TT's onderwerpen konden sterk variëren, getuigen de rubrieken die hieronder aanbod komen. Het inspelen op de noden van toen of reacties van leden waren de inspiratie bron om de maandelijkse rubriek tot stand te laten komen. We laten de onderwerpen van toen de revue passeren, maar zijn daarom niet minder actueel.

Wijn

Nu (september – oktober) de druiven vers zijn geplukt en geperst tot de basis van wijn, even een thema met een gastronomische inslag: de wijn.

In den beginne..... De eerste wijnboer zal waarschijnlijk Noach geweest zijn die op aandringen van Jehova een wijnstok aan de voet van de berg Ararat en legde zo de eerste wijngaard aan. De Gallische druïden maakten lang voor de Romeinse overheersing een toverdrank uit wilde druiven. De Romeinen hebben het grootste spoor achter gelaten in Europa met betrekking tot de wijncultuur. Het christendom sloeg de wijn niet in de ban, zij hadden wijn nodig voor hun erediensden.

De wijn is een product dat onder alle omstandigheden gemaakt werd. Maar in de tweede helft van de 19^e eeuw kwam de catastrofe: de meeldauw en de “phylloxera” slaagden erin haast alle wijngaarden in Europa te verwoesten. Deze nietige kever kwam vanuit Amerika naar onze streken. In Amerika waren twee wijnstokken, *vitis riparia* en *vitis berlandieri*, immuun voor de vraatzucht van deze kever. Enting met de Europese *vitis vinifera* bracht de oplossing en het gevaar was geweken.

De rode wijn ontstaat door blauwe druiven licht te kneuzen en ze met de schillen te laten gisten in de gistkuipen. De eerste gisting kan 14 dagen in beslag nemen. Daarop volgt nog een tweede gisting. Voor de witte wijn worden witte druiven direct geperst. De schillen worden meteen verwijderd, het grijsgroene sap op fusten gebracht, waarna de in de vrucht aanwezige suiker door de gistcellen omgezet wordt in alcohol en koolzuurgas. Na de uitwerking van de gisting wordt de wijn op schone fusten overgestoken een periode van volkomen rust volgt. De rosé wijn ontstaat uit het witte sap van blauwe druiven. De schillen worden na een paar dagen meegegist en direct daarna geperst.

Het verloop van knop tot druif verloopt als volgt:

- half april vormen zich de knoppen
- eind mei - begin juni begint de plant te bloeien
- na de bloesem volgen de druiven
- in augustus komt de kleur – groen of blauw
- in de nazomer, onder invloed van zon en regen, vormt zich het suikergehalte en de smaak
- het vruchtbeginsel heeft zich in 100 dagen ontwikkeld tot een volle rijpe druif

Na het plukken, gepaard met de gebruikelijke vieringen, het bewerken, het bottelen kan de wijn, na de nodige rust opgediend worden in het aangepaste glas.

Alle vermelde elementen kunnen met het veelvuldig beschikbaar zijnde filatelistisch materiaal uitgewerkt worden. Hopelijk hebben we enkele verzamelaars kunnen overtuigen van het interessante van dit thema of een onderdeel ervan. Spontaan denk ik aan thema's als: champagne, drinkglas, enz...

Ontwikkeling

“Postzegels verzamelen is kennis vergaren”. Deze uitspraak die we nog gehoord hebben is zeker van toepassing op het thematische verzamelen. **Traditionele landenverzamelingen** beperken zich meestal tot het samenbrengen van de betreffende zegels in een album. De studie van een bepaalde uitgifte, of het nu de “epauletten” of de “Elström” is, vraagt kennis over tandingen, gebruikte afstempelingen, enz. Een verzameling **postgeschiedenis** verplicht de verzamelaar, naargelang het gekozen onderwerp, tot een verregaande studie van de postve-delingen en -handelingen in door hem gekozen periode; heel wat tijd zal doorgebracht moeten worden in bibliotheken en andere archieven op zoek naar informatie. Om de verzameling genoeg gestoffeerd en grondig geanalyseerd te hebben.

Voor de opbouw van een **thematische verzameling** is de verzamelaar verplicht zich te verdiepen in de filatelistische zowel als in de thematische informatie. Het gebruik, van alle beschikbare “zuivere” filatelistische elementen bewijst de filatelistische kennis van de verzamelaar. In de juiste context plaatsen van het materiaal bewijst zijn thematische kennis en filatelistische ontwikkeling.

De thematieker zal zich blijvend moeten informeren, hij moet zich verdiepen in het gekozen thema. Verdieping door lezen en door studie zal er toe leiden de uitbouw van het geheel te verbeteren. Na beloop



van tijd zal de verzameling meer gaan "leven". Zij zal dan nog meer genoeg verschaffen en nog waardevoller worden; men moet er wel rustig de tijd voor nemen.

De thematische verzamelaar die zich terdege gespecialiseerd heeft in zijn verzamelgebied zal zich daarin op alle fronten thuisvoelen, niet alleen met betrekking tot alle bijzonderheden op filatelistisch gebied maar ook over en rond het gekozen thema.

In het reglement staat in dit verband onder de noemer "**ontwikkeling**" het volgende, ik citeer:

"De analyse van zowel het thema als van het geschikte materiaal, gebaseerd op een grondige thematische en filatelistische kennis, is een vereiste voor de best mogelijke thematische ontwikkeling. Dit geeft de mogelijkheid tot een deskundige selectie, de juiste plaatsing en volgorde, als ook een passende beschrijving van elk stuk. Dit is noodzakelijk om te verzekeren dat het verband tussen het stuk en het thema goed wordt begrepen.

Dit komt tot uiting in:

- het kiezen van de meest geschikte stukken voor elk **thematisch detail** dat wordt beschreven.

- het **evenwichtig gebruik** van de stukken, in overeenstemming met het belang van het thematisch detail dat wordt ondersteund. Het aantal beschikbare filatelistische stukken voor hetzelfde detail mag niet de basis vormen voor het opnemen van die stukken.

- de nauwkeurige **thematische plaatsing** van de stukken die in overeenstemming met de "verhaal"-lijn op één blad worden getoond. Een juiste thematische volgorde heeft prioriteit op de beste vormgeving van een blad."

De thematische filatelie kan je gemakkelijk vergelijken met de tienkamp in de atletiek, een thematieker moet thuis zijn in elke discipline van de filatelie om die dan gepast te kunnen integreren in zijn geliefd thema. Een moeilijke opdracht maar als het lukt ééntje die erg veel voldoening geeft.

lets over informatie in een filatelistische vereniging.

Ik ben lid en regelmatig bezoeker van verschillende filatelistische verenigingen en heb ook nog goede contacten met tal van leden van nog andere verenigingen. Zo tracht ik min of meer op de hoogte te zijn van wat er gebeurd in een 15 tal kringen. Men mag zeggen dat er, op het vlak van de clubactiviteiten en de aanwezigheid, twee strekkingen zijn:

1. De kringen met een behoorlijk aantal geïnteresseerde aanwezige leden op elke vergadering; deze leden zijn aandachtige toehoorders wanneer informatie verstrekt wordt en/of zijn bereid zelf informatie te geven aan hen die er om vragen.
2. De kringen die te kampen hebben met een lage opkomst; leden die te weinig geïnteresseerd zijn, die blijkbaar op de hoogte zijn van "alles", die denken geen informatie nodig te hebben en/of niet bereid zijn hun kennis ter beschikking te stellen van anderen. De nieuwelingen wordt meestal genegeerd, blijft zitten met zijn vragen en laat het na een paar maanden gewoon afweten.



Aan de lezer uit te maken tot welke groep onze vereniging behoort - of zou kunnen behoren.

Feit is dat onze verantwoordelijken niets onverlet laten om tot de eerste groep te behoren. Bewijs daarvan zijn de kleine voordrachten gegeven en tentoongesteld materiaal door eigen leden, de korte informatieve gesprekken aan de hand van meegebrachte stukken (stuk van de maand), het ter inzage leggen van filatelistische tijdschriften, de meestal interessante artikelen in ons clubblad, het ter beschikking staan voor de leden door de leden, ... enz. Op vlak van nieuwelingen zouden we wel wat meer inspanningen moeten leveren.

De bedoeling is het verlenen van eerlijke informatie, niet verzwijgen wat men zelf weet en aan beginnende verzamelaars de weg tonen naar een volwaardige

filatelie. Maar daarvoor is ook de medewerking nodig van elk van de aaneengesloten leden. Hun trouwe aanwezigheid, getoonde interesse en daadwerkelijke participatie aan alle activiteiten zijn een stimulans voor de clubverantwoordelijken en dragen bij tot de bloei van onze vereniging. Bij deze wordt een beroep gedaan op alle leden om over de drempel te komen met hun ideeën, suggesties en vragen in verband met onze hobby. U zult in de clubverantwoordelijken aandachtige en geïnteresseerde gesprekspartners vinden, die graag ter beschikking staan. Voor ons mag filatelie geen tijdelijke bezigheid zijn waar met veel ijver en enthousiasme mee gestart werd om enkele jaren – soms slechts enkele maanden – later ontgoocheld mee te stoppen. Meestal is het niet het financiële aspect dat hierin een rol gespeeld heeft, maar wel een gemis aan een degelijke begeleiding en informatie. Een vereniging met de juiste ingesteldheid moet, met medewerking van alle leden, voor elk van zijn leden een informatiebron zijn.

Gestempelde postzegels.

Beginnende thematische verzamelaars hebben nogal eens moeite met het gebruik van enerzijds gestempelde en ongestempelde zegels en anderzijds de thematische afstempelingen.

Als regel geldt dat gestempelde en ongestempelde zegels mogen opgenomen worden in een thematische verzameling, nochtans dient er opgelet dat zij niet samen voorkomen op eenzelfde blad. *(Deze regel is niet echt meer van toepassing, maar wel nog volop gerespecteerd)* Wanneer we het hier hebben over gestempelde zegels zijn het wel degelijk losse (gewassen) postzegels. Waar het de postzegelverzamelaar nogal gemakkelijk gemaakt wordt voor het aanschaffen van postfrisse zegels, *want die zijn mits enig zoekwerk gemakkelijk te vinden*, is dit niet zo vanzelfsprekend wanneer het gaat over gestempelde postzegels.

De thematische verzamelaar moet er zich voor hoeden gestempelde zegels te gebruiken als *goedkope en/of* gemakkelijksoplossing. Hij dient er rekening mee te houden dat de stempel deel uit maakt van een geheel, m.a.w. wanneer de zegel van een goede kwaliteit moet zijn, moet dit ook het geval zijn voor de stempel waarmee de zegel ontwaard werd. Het zegelbeeld moet ook nog duidelijk zichtbaar blijven, en de stempel moet liefst zuiver en leesbaar zijn. Plaats en datum moeten zo veel mogelijk terug te vinden zijn. Een handstempel heeft de voorkeur op een machinaal aangebrachte stempel.

Als deze criteria in acht genomen worden zal het duidelijk zijn dat het vinden van keurig gestempelde zegels niet zo eenvoudig is.



ongestempeld versus gestempeld, maar niet zomaar gestempeld, er is een voorkeur, niet?

Het gebruik van fragmenten of gelopen omslagen met één of meer zegels, met betrekking tot een thema, en voorzien van een thematische afstempeling dient toch gelet te worden of de tarifiering of frankering correct is gebeurt en dat er enige betrokkenheid bestaat tussen zegel en afstempeling. In verband met dit laatste gebruikt men liefst een zogenaamde neutrale zegel om te laten afstempelen in bv. een tijdelijk postkantoor. *Wanneer stempel en postzegel geen verband hebben met elkaar, dan dient de postzegel verwijderd te worden van het fragment of omslag en zo in de verzameling opgenomen te worden. Speciale verzendingen, zoals aangetekend of zeldzaam gebruik, mogen uiteraard in hun geheel behouden blijven, maar dienen filatelistisch becommentarieerd te worden waardoor uw filatelistische kennis kan beoordeeld worden.*

Een belangrijk facet, die nog al eens verwaarloosd wordt bij het gebruik van gestempelde losse postzegels, is de presentatie. Vele tentoonstellers gebruiken een plakker om deze zegels op hun tentoonstellingsbladen te monteren. Een losse gestempelde zegel mag enig respect genieten en bij voorkeur ook met kristalstrook, zoals bij postfrisse zegels, opgenomen te worden. Uitingen als "het kristalstrook kost meer dan de gestempelde postzegel" helpt ook niet aan het imago en de zorg die m'n aan gestempelde postzegels zou willen geven.

Regionale competities

Tijdens de voorbije regionale competities van 2009 namen leden deel van onze vereniging. Voor resultaten verwijs ik naar de gepubliceerde resultaten in voorgaande Themaphila's. Tijdens die weekends konden deelnemers in alle disciplines voor het eerst of wedermaal hun verzameling tentoonstellen in een competitief kader met als basis de gangbare reglementen uitgevaardigd door de KLBP. Het is bemoedigend te kunnen

vaststellen dat telkens weer enkele thematische verzamelingen klaar zijn om nationaal verder te kunnen gaan. Reeds enkele jaren neemt de thematische filatelie het voortouw en vullen zij de meeste kaders. Zijn kleinere broer genaamd "éénkader" of neef "open klasse" zijn ook in volle opgang en zoeken nog de juiste hoogte van hun inbreng in de filatelie. Maar op termijn zullen zij zeker de traditionele filatelie en postgeschiedenis in aantal voorbij steken. Alhoewel er nog steeds nieuwe bewonderenswaardige verzamelingen in die klassieke klassen getoond worden.



Interessant is het te weten dat leden van onze vereniging reeds enkele jaren goed scoren op competitieve tentoonstellingen en krijgen hun verzamelingen bij diverse jureringen de vermelding "goed" tot "zeer goed". Zij kunnen, mits het aanbrengen van de nodige verbeteringen, goede resultaten behalen in de komende nationale en internationale tentoonstellingen.

Uit de tentoongestelde thematische verzamelingen kwamen twee hoofdlijnen naar voor:

1. De thematische filatelie is in haar huidige vorm en ontwikkeling geen "gemakkelijke" filatelie meer en mag dus zeker niet langer beschouwd worden als het mindere broertje van de familie. Bewijs daarvan ziet men op tentoonstellingen waar verzamelingen alle facetten van de andere klassen in zich hebben.
2. Een algemeen verschijnsel is de geringe of matige bereidheid van een vereniging om filatelistische kennis en informatie ter beschikking te stellen van haar leden. Over dit verschijnsel handelde Tema Tiekker heel toevallig in een vorige sectie (zie: '*lets over informatie in een filatelistische vereniging*' -nr 23-). Het is spijtig te moeten vaststellen dat heel wat verzamelaars op hun honger blijven zitten. Dat de drempelvrees om informatie te vragen blijkbaar te hoog is en bijgevolg zij er het bijltje bij neerleggen. Zij die dan toch handelen zonder of verkeerde coaching, gaan dan kopje onder op zulke belangrijke afspraken, met alle gevolgen van dien; teleurstelling, ongenoegen, afhaken, enz...

Wat de thematische filatelie betreft kunnen onze leden alvast rekenen op enkele enthousiaste beoefenaars van deze filatelistische tak. Indien er interesse is, aarzel niet contact op te nemen, uw vragen zullen niet onbeantwoord blijven.

Bron: Deze artikelenreeks is een **geactualiseerde heruitgave** van nummer 21 tot 25 zoals deze werden gepubliceerd in het tijdschrift 'Filatelia' (Strombeek-Bever) door wijlen Florent Coene in de periode 1983 – 1993.